

Notat til brug for politiske drøftelser om FGU-dækningsområde, institutions- og skoleplaceringer – Syd- og Midtsjælland

På baggrund af foreløbige politiske sonderinger mellem borgmestrene fra Næstved, Slagelse, Vordingborg, Faxe, Sorø og Ringsted kommuner er dette notat udarbejdet til brug for mere konkrete drøftelser om dækningsområde for kommende FGU-institution, institutions- og skoleplaceringer. Alle muligheder for FGU-dækningsområde er åbne i den kommende drøftelse, ligesom det er anerkendt af alle, at kommunerne også sonderer mulighederne for kommunesamarbejder til anden side.

Baggrund

I oktober 2017 indgik Folketingets partier *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*.

Aftalepartierne ønskede, at der etableres en ny, samlet forbedret ungdomsuddannelse (FGU) til personer under 25 år, som har brug for en forudgående faglig eller personlig opkvalificering, for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Det er centralt i den politiske aftale, at de strukturelle rammer for den forberedende grunduddannelse skal indrettes efter de unge, af hensyn til deres mulighed for at gennemføre uddannelsen. Det betyder bl.a. at der skal tages hensyn til den geografiske nærhed til uddannelsen for de unge i målgruppe. Hertil kommer at de kommende skoler skal tilbyde et sammenhængende fagligt/pædagogisk skolemiljø, hvor eleverne kan deltage i fællesaktiviteter sammen. Det betyder at de enkelte skoler som udgangspunkt skal udbyde alle tre uddannelsesspor.

Et yderligere element i aftalen er, at den forberedende grunduddannelse skal forbedre kvaliteten af det offentlige landsdækkende uddannelses tilbud til målgruppen, på en måde der bygger videre på de nuværende tilbuds viden, erfaringer og pædagogik.

Der skal ligeledes tages afsæt i brug af de eksisterende bygninger fra produktionsskolerne, VUC m.fl. En skole kan ligge på flere matrikler. For den enkelte elev, skal undervisningen dog kunne modtages ét sted. En skole efter en overgangsperiode på 4 år opleves som et sammenhængende skolemiljø.

Disse hensyn skal afvejes i forhold til, at antallet og størrelsen af institutioner skal muliggøre en effektiv drift, herunder særligt de administrative funktioner, sikre faglig brede, økonomisk bæredygtighed og et dækningsområde med et rimeligt antal kommuner, hvorfra der henvises elever.

Undervisningsministeren skal efter en lokal proces oprette nye institutioner for den forberedende grunduddannelse, som statslige selvejende institutioner. Ca. 30 institutioner med omkring 90 tilhørende skoler. Der er taget udgangspunkt i én tilhørende skole pr. kommune.

Der er ikke i det politiske aftalegrundlag, lovforslagene eller i det forelagte præsentationsmateriale givet pejlemærker for geografiske inddelinger i dækningsområder eller placeringer af de ca. 30 institutioner, én pr. dækningsområde. Det er overladt til kommunerne at komme med forslag hertil og via KKR fremsende indstillinger til Undervisningsministeriet.

Kommunerne har i drøftelserne af dækningsområder og placering af institutioner samt skoler ansvaret for at inddrage de nuværende relevante skoler og institutioner. Der skal umiddelbart efter den første drøftelse mellem borgmestrene tages stilling til en proces herfor.

Ifølge seneste tidsplan fra Undervisningsministeriet skal kommunernes forslag vedrørende dækningsområder og institutioner foreligge 9. maj 2018 og senest 1. juni skal KKR fremsende indstilling til Undervisningsministeren. KKR orienteres den 19. marts 2018 om status for de lokale processer. Det betyder at de enkelte byråd ultimo april skal have færdigbehandlet indstilling til dækningsområder samt institutions- og skoleplaceringer.

Det er forudsat, at Undervisningsministeren den 1. september 2018 eller snarest derefter opretter institutioner for den forberedende grunduddannelse, der påbegynder uddannelsesudbuddet pr. 1. september 2019.

1. februar 2018 er udkast til *Forslag til Lov om institutioner for forberedende grunduddannelse* og udkast til *Forslag til Lov om forberedende grunduddannelse* sendt i høring.

Datagrundlag for lokale drøftelser mellem kommunerne

Undervisningsministeriet har i januar og februar 2018 udsendt materialer, der kan danne grundlag for de lokale politiske drøftelser;

1. Oversigt over placering af produktionsskoler og VUC i regionerne
2. Notat *Transportafstandens betydning for placering af FGU-skoler*
3. Notat *Elevgrundlag for FGU fordelt på kommuner*
4. Kortmateriale/guide til brug for vurdering af afstande ved skoleplaceringer
5. Administrativ og politisk tidsplan

For Næstved, Slagelse, Vordingborg, Sorø og Faxe kommuner kan følgende data fremhæves:

Nuværende placering af produktionsskoler og VUC'er.

Kommune	Produktionsskole	VUC
Næstved	Næstved Ungecenter og Produktionsskole - ca. 5 km. uden for Næstved by, offentlige transportmidler Ejer selv lokalerne. Lokaliteten kan rumme flere elever.	VUC Storstrøm – Næstved ca. 0,2 km. fra stationen, Næstved by – offentlige transportmidler. Ejer selv lokaliteten. Lokaliteten kan umiddelbart ikke rumme flere elever.
Slagelse	Slagelse Produktionsskole - ca. 3 km. uden for Slagelse by, offentlige transportmidler. Ejer selv lokalerne. Lokaliteten kan rumme flere elever. Korsør Produktionshøjskole - Korsør by, offentlige transportmidler. Ejer selv lokalerne. Lokaliteten kan rumme flere elever.	VUC Vestsjælland Syd – Slagelse – Slagelse midtby, offentlige transportmidler. Ejer lokalerne. Lokaliteten kan ikke rumme flere elever. VUC Vestsjælland Syd – Korsør – Korsør by, offentlige transportmidler. Lejer lokaler. Lokaliteten kan ikke rumme flere elever.
Vordingborg	Strømmen, Vordingborg Produktionsskole – ca. 2 km. uden for Vordingborg by, offentlige transportmidler. Ejer selv lokalerne,	VUC Storstrøm – Vordingborg – Vordingborg by, offentlige transportmidler. Ejer selv lokalerne.
Faxe	Ingen skole indenfor kommunen.	VUC Storstrøm – Faxe Faxe by, centrum, offentlige transportmidler. Ejer selv lokalerne.
Sorø	Ingen skole indenfor kommunen.	Ingen skole indenfor kommunen.

I Ringsted kommune har VUC Vestsjælland en afdeling i Ringsted by i egne lokaler. Ringsted Produktionshøjskole, med egne lokaler, er placeret ca. 5 km. udenfor Ringsted by.

VUC Storstrøm har ud over ovennævnte afdelinger i Maribo, Nykøbing F. og Nakskov. VUC Vestsjælland Syd har ikke yderligere afdelinger. Alle produktionsskoler/produktionshøjskoler er selvstændige institutioner.

For Sorø kommunes vedkommende er det oplyst, at der er ledige undervisningslokaliteter bynært efter Absalon har flyttet uddannelser til andre Sjællandske byer, der kunne være et potentiale i forhold til en FGU-skole.

Forventet antal årselever på FGU fordelt på kommuner

Undervisningsministeriet har beregnet og udsendt et estimat for elevgrundlaget på FGU fordelt på kommune niveau. Formålet er at sikre et ensartet datagrundlag for kommunernes vurdering af elevgrundlaget, når der stilles forslag til FGU dækningsområder og placering af institutioner og skoler.

Estimatet bygger på følgende elementer:

- Faktisk forbrug på produktionsskoler og egu i 2016
- Anslået fordeling af brugen af avu, FVU, OBU og KUU i perioden 1.10.2015-1.10.2016
- Unge i aldersgruppen 15-25 år med behov for indsatser, der ikke var i gang med uddannelse eller job(restgruppen) pr. 1.10.2016.
- De tre elementer indgår i en samlet beregnet vægtning.

For Næstved, Slagelse, Vordingborg, Sorø, Faxe og Ringsted kommuner er det forventede antal årselever til FGU estimeret til følgende:

Kommune	Andel i samlet produktionsskole og egu aktivitet 2016	Andel af samlet FVU, OBU, avu og KUU aktivitet 2016	Andel af restgruppen 2016	Vægtet fordeling	Elevgrundlag Elevgrundlag i antal årsværk
Næstved	1,51%	1,80%	1,57%	1,62%	226
Slagelse	1,73%	1,88%	1,80%	1,80%	251
Vordingborg	1,41%	0,95%	1,10%	1,18%	165
Sorø	0,50%	0,48%	0,60%	0,52%	73
Faxe	0,71%	0,84%	0,72%	0,75%	105
Ringsted	0,64%	0,42%	0,68%	0,59%	82

Indholdet i indstilling fra kommunerne

Efter lovforslaget er det hensigten, at kommunerne kan komme med forslag til dækningsområder, antal institutioner og tilhørende skoler samt placering heraf.

Fastlæggelse af dækningsområde

Kommunerne skal fremlægge indstilling til dækningsområde. Det af Undervisningsministeriet beregnede elevgrundlag skal anvendes af kommunerne i beregningen af elevgrundlag for FGU-institutionernes dækningsområder. Hvis dækningsområderne skulle være nogenlunde lige store skal de rumme ca. 450 årselever. Der er dog ikke fra centralt hold sat et minimumselevtal, men tilkendegivet at områderne skal muliggøre en effektiv drift og sikre faglig og økonomisk bæredygtighed, med hensyntagen til særlige geografiske udfordringer.

Placering af institution

I den politiske aftale er det forudsat at de ca. 30 institutioner placeres med én i hvert dækningsområde på en af FGU-skolerne i området. Der er ikke angivet nærmere vilkår eller kriterier herfor. Indstillingen må derfor basere sig på, hvad der i den konkrete lokale kontekst anses for den mest hensigtsmæssige lokalisering.

Placeringen af skoler inden for dækningsområdet

Hovedkriterierne for placering af de fremtidige FGU-skoler er følgende:

- De lokale forslag til placering af skoler skal sikre en geografisk dækning af skoler, der som udgangspunkt ikke må være ringere end dækningen af produktionsskoletilbud d.d.
- Der skal tages hensyn til de lokale transportforhold og den konkrete afstand mellem bopæl og skole.
- Forslagene til placering af skoler skal tage udgangspunkt i brug af de eksisterende bygninger fra produktionsskolerne, VUC m.fl.
- En skole kan ligge på flere matrikler.
- De tre spor på skolerne skal efter en overgangsperiode på fire år opleves som et sammenhængende skolemiljø. Det betyder at der skal være en passende afstand mellem matriklerne.
- Den enkelte elev skal som udgangspunkt modtage undervisning på én matrikel.
- Der er ikke et afstandskriterie for skoler beliggende inden for samme dækningsområde.

Undervisningsministeriet har udpeget en opmand, der kan bidrage til de lokale processer og rådgive ministeriet, forud for beslutning om de enkelte dækningsområder, institutioner og skoler.

Den videre proces efter beslutning om dækningsområder, institutioner og skoler

I forslag til Lov om institutioner for forberedende grunduddannelse er nærmere beskrevet rammerne for ledelse af de nye institutioner, i en midlertidig periode og i den fremadrettede driftssituation.

For hver institution nedsætter Undervisningsministeren en *midlertidig bestyrelse*. Denne bestyrelse får ansvar for at forberede udbuddet af uddannelsen på 1. august 2019 og fastlægge institutionens vedtægt. Den midlertidige bestyrelse skal fungere indtil, der efter de fastlagte vedtægter, kan udpeges en ny bestyrelse.

Undervisningsministeriet udpeger den midlertidige bestyrelse, der består af en formand, et medlem, efter indstilling fra kommunalbestyrelserne i dækningsområdet, et bestyrelsesmedlem efter indstilling fra de produktionsskoler, der er i dækningsområdet og et bestyrelsesmedlem efter indstilling fra VUC'erne i dækningsområdet.

Den midlertidige bestyrelse ansætter snarest efter sin nedsættelse *institutionens leder*.

Efter lovforslaget lægges op til at de *endelige bestyrelser* består af 7-11 medlemmer incl. formanden. I særlige tilfælde op til 15 medlemmer. Kommunalbestyrelserne i dækningsområdet, arbejdsmarkedets hovedorganisationers lokalafdelinger og bestyrelser for erhvervsrettet uddannelse udpeger medlemmer til bestyrelsen. Blandt disse medlemmer vælges formanden for bestyrelsen. Der udpeges 2 medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen. Bestyrelsens funktionsperiode er 4 år og følger valgperioden for kommunerne.

Vedtages lovforslaget skal kommunerne i dækningsområdet således i fællesskab udpege medlemmer til bestyrelsen for FGU, svarende til den model der pt kendes fra VUC, gymnasier og andre selvejende uddannelsesinstitutioner.